Број 268 У Новом Саду, у среду 5. децембра 1907. Година XLII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот. на четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 п. на четврт године 9 круна 75 пот.
За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.
Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 171.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. одсваке врсте оваких ситних слова

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, де је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 2.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Сви — све.

„Сви — све!“ Ово је увек био пред саборске изборе поклич српске народне радикалне странке. И доиста не може ни бити права успеха, ако не учине сви — све

И данас стојимо пред саборским изборима у Хрватској и Славонији И данас д лазимо и тражимо: сви — све. А додајемо и трећу реч: журно! Јесте браћо: Журно, сви — све.

Могуће је, да ће избори бити и кроз два месеца Па и онда не смемо давгубити ни часа, јер је и то врло кратак рок, а послови које треба свршити, многи су. Но могуће ј , да ће ти избори доћи раније изненада, могуће је да ћемо се ускоро пробудити једног јутра, а оћи ће нам глас: Избори су од данас, па за 10 дана. Не см мо ни за часак изгубити из рачуна, да се то врло лако може догодити.

Прилике у Хрватској и Славонији су данас необично важне. Истурена су питања на површину, која су дуго спавала Мораће се ускоро решавати ствари, које се не враћају св ки дан.

И ми сад питамо: Треба ли у таквом судбоносном часу нашем српском народу странка, која је и напредна и економска и српска. Тр ба ли нашем народу српска странка, која при решавању свију питања неће никад скидати с ума и користи срп ског народа? Треба ли нам странка срп ска, која не губи из рачуна ни све друго, нарочито слободу, економске и просветне прилике.

Ми мислимо — треба Ако наш наро не буде им о такве странке у сабору, срп ске користи биће п егажене Јер хрватске странке имају вазда на уму прво себе и опет себе и своје А такозвана српска са мостална странка већ одавно није друго него покорна слушкиња „хртатске п чке странке права“, којој она верно служи и онда кад је хрватска странка права назива — непоштеном Зашто она то ради и за што она то мора да ради не знамо

Народ наш одаваће се српск ј народ ној радикалној странци. Само треба пред изборе да учинимо сви — све, што год можемо. И то журно.

Наше месне организације треба да држе поузданичке састанке и месне зборове Где још немамо месних организација, треба појединци чланови наше српске народне радикалне странке да раде на стварању тих организација Где су сами слаби, нека зову у помоћ и нека питају за савет оно наше веће место, које им је најближе. Ако је иоле потребно, нека се обрате на средишну управу странке

Управа је штампала за сад 20 000 примерака књижице, у којој је програм српске народне радикалне странке и прави а за организацију Не треба да буде српске куће у којој нема тога програма, или која н зна за тај програм.

Треба вредно ширити наше радикалне листове, а нарочито „Народни Гласник“ из Загреба Тај је лист ванредно добро уређиван и стекао је за кратко време ве лика поверења Већи број претплатника омогући ће, да тај лист излази сваки дан, а то је безусловно п требно.

Скрштеним рукама не можемо дочекати борбу Та не скрштеним рукама, већ ако не будемо развили највећи рад и највећу снагу, ако не будемо журно учинили сви — све онда нисмо учинили своју дужност, него грех према народу и народној ствари Дакле још једном: Журно сви — све.

Судар између аустријског и угарског сабора.

Између аустријск г и угарског сабора жице се све више затежу и само што не прсну — Прошле суботе је Вишонтаји интерпелисао владу, што у аустријском сабору непрестано нападају на Мађаре и мешају се у унутрашње ствари Угарске Министар председник је одговорио, како је то на жалост истина и како ће угарска влада тражити од аустријске, да даде прво задовољштин а друго гаранције, да се то у аустријском сабору неће више догађати.

У седници аустријског сабора од понедељника председник Вајскирхнер је ва гласио како се аустријски саб р не меша у унутрашње ст ри Угарске, па то с правом тражи и аустријски сабор, да се угарски не меша у унутрашње ствари Аустрије. И онда је пустио на гласање предл г посланика Шилингера, који је аустријски сабор и усвојио Т ј предлог гласи: С обзиром на прогањање немађарских народа у Угарској у новије доба, сабор аустр ски позива аустријску владу, да ова помоћу средстава која јој стоје н расположењу упозори угарску владу, као другу уговорну страну која је склонила поравнање, да тражи успешан заједнички рад свију народности, као и јачање укупне монархије те безусловно тражи, да се угарски народносни закон од 6 септемб а 1868. године у духу потпуне слободе правде и човечности извршује“

Овај закључак аустријског сабора подигао је у Будимпешти буру Гроф Бањи у јучерањој седници угарског сабора оштро је интерпелизао. Поједини посланици називали су тај поступак аустријског сабора инфамијом Председник је ми г упутио на ред Позвао их је да не пођу стопама аустријских посланика

Министар председник Векерле је одговорио како је доиста на жалост аустријски сабор прекорачио свој делокруг и не само што се почео мешати у унутарње ствари угарске већ и аустријску владу упутио да се у њих меша Он условљава и с правом очекује, да се аустријска влада неће сагласити са тим закључком аустријског сабора, и да јој дата упутства не само што неће испунити, већ ће им се најодлучније одупрти и заузети становиште против њих. А ако би се ипак нашла аустријска влада која би т учинила држи да се у Угарској не би нашла такова угарска влада, која би отрпела атентат који је наперен против самосталности угарске државе Неће о тој ствари дуго говорити јер мора одлучно да се изјасни и одлучно да ради. Угарска ће влада за све те увреде тражити пр о задовољштине,

ПОДЛИСТАК.

ПРЕПЕЛИЦА.*)

Од Ивана Тургењева.

Ово што ћу вам сад испричати, десило се кад ми је било десет година..

Мој отац душу дао за лов. Нема ли домаћинских послова, а време буде лепо, он се лаћа пушке, ловачку торбу обеси о раме, забне свог старог Трезора, па иде у лов на јаребице и препелице.

Често је и мене водио собом. За мене је то било велико задовољство. Увучем панталоне у наногвице, бацим на плећа ловачку торбицу, па мислим да сам прави ловац! Са мене потоком цури зној, у обућу ми западе шљунак и земља, али ја нити осећам умора нити застајем иза оца. Калгод одјекне пуцањ и тица падне увек први прискочам до ње, па и ја уз њу цичим. Али ја цичим што сам раздраган и весео, а рањена тичица?.. И ако цичи и ако се преврће по трави или се копрца у Трезоровим зубима, а крв јој тече из ране, ја сам исто весео и радостан. Нисам је нимало жалио. Та све бих дао само да могу и ја пуцати из пушке, убијати јаребице и препелице. Али отац ми је већ рекао, да пре двадесете године пушку узети неће, па и онда ћу добити тек малу једноцевку, и то да ловим само шеве.

Опет једном, у очи Петровдана, пођем с оцем у лов. У то доба су младе јаребице још врло мале и отац не хтеде ни да их лови, него се упути малом растовом шумарку крај ржана поља где увек падају препелице. Ту није подесно за косидбу, стога је трава дуго стајала и недирнута. А било је ту увек много цвећа: ждралињака, звончића, поточница, пољског каранфила. Калгод сам овуда пролазио са сестром или њаном, увек сам брао пуне прегрћи тога цвећа; али кад бих с оцем ишао — не. Забога, таква забава не личи ловцу!

Наједанпут застаде Трезор. Отац виче, а испред саме пушке Трезорове испаде препелица и полете. Летела је некако необично: преметала се, обртала, падала у траву, као да је рањена, или јој сломљено крило. Трезор јури за њом из све снаге, и шта не чини кад смотра да тица покаткад узмахне крилима и полети као и увек што лети. Али отац није пуцао, страх га да зрна не погоде Трезора. Намах смотрим да Трезор пристиже јадницу, и ћап! ухвати је и однесе пред оца. Отац је метну на длан, изврнуту на леђа. Ја прискочим.

— Шта, је ли рањена? — запитам.

— Не, није рањена, — одговори ми отац — али мора да је овде негде у близини њено гнездо с тичићима, па да би заварала пса претварала се да је рањена.. да би је, као, лакше ухватио.

— А што тако чини?

— Па зато да га одмами подаље од својих младунаца. После би већ умела и боље полетети, само кад непријатељ не буде близу гнезда. Али се преварила, сиротиња, претварала се и сувише, па је Трезор лако одиста и ухватио.

— Па она, онда, није ни била р њена? — запитам опет.

— Није... али неће остати жива.. Мора да је Трезор пригњавио у чељустима.

Примакнем се ближе препелици. Она непомично лежи на очеву длану, главица јој виси немоћно, а једно јој мрко окце гледа у мене. — И, гле, беше ми је веома жао! Учини ми се да она баш навлаш у мене гледа и мисли: «Зашто да умрем? Зашто? Чинила сам своју дужност, гледала сам да спасем своје мале мамила сам псето подаље од њих — па ето шта би! Једна сам, једна! То није право! Није!«

— Татице, можда неће умрети, — рекох ја...

Хтедох да је погладим по главици, да је помилујем, сажалио сам се на јадну невину препелицу. Али отац ми одговори:

— Не може да живи. Видиш тек што није

*) Доносимо ову красну Тургењевљеву причицу иако мало скраћену... Овако лепим језиком преведену, извадили смо је из књиге: „Седам прича за девојчице и дечаке. С руског превела Косара Цветковићева. У Београду, штампарија Љубе М. Давидовић. Цена 1 круна.“ Иду Материце, Божић, а ова је књижица таман погодна за одраслије девојчице и дечаке. Ми смо научили да деци купујемо о празницима свега, само не књига. А то је велика мана наша, а тиме много грешимо и огрешавамо се о умни и душевни развитак наше деце.

за тим гаранције да се слични нападаји у будућности неће више догодити, а да одмах не буду примерно кажњени. Ова изјава министра председника Векерла пропраћена је са бурним одобравањем.

Упада још у очи да више аустријских листова осуђују овај закључак и поступак аустријског сабора. „Нова сл. Преса“ истиче да је то дело Луегерово и његове странке, који нису смели против поравнања да гласају, па су на други начин хтели да изазову сукоб.

Као што се види, ствар је врло заоштрена и изазваће још многих тзавица. Истина је, да се народносни закон у Угарској не извршује и да би морао да се извршује. Но хвала Бечу на том заузимању, јер тај његов поступак без сумње има други нарочит смер, а не пријатељство према немађарским народима Угарске О томе смо на чисто.

Нови Сад, 5 децембра.

Нема дана без гомиле лажи. Ми смо већ јавили, да су др. Ђорђе Красојевић и др. Младен Лисавац положили оставке на својим посланичким местима. Хрватско славонски сабор одгођен је првог дана, пре но што је те оставке расправљао „Србобран“ доноси сад својим читаоцима вест да др Красојевић и др. Лисавац нису ни положили оставке. Бајаги слагали су, да ће то урадити. Но то су све маленкости. Сад, кад настане изборна борба онда ће тек „Србобран“ показати шта зна Његови читаоци мораће да гутају више лажи но леба и воде Лаж је њихова света застава, којом иду у борбу И ти људи збиља мисле, да могу тако напред?! Зар не виде да се њихове ноге морају спотаћи и пасти јер су метли образ свој под те ноге?!

Ко руши углед нашег „свештенства“.

Треће етично правило гласи: поштуј друге

Узећемо у руке опет само 18. број „Српског Сиона“ од 1907. г. тамо стоји за народ и народне поборнике: да кожу деру, да су лопови најординарније сорте, да имају издајничке смерове, да су залудели и обманули свет, (као да наш народ нема мозга, него је „марва“ без репа као што они веле), да су клика, помрачени умови, лажу, бели робови кукавице, непоштена средства имају, ниткови, нитковлук и т. д. И то стоји у званичном листу митрополије карловачке „за духовне и црквене ствари И таке духовне и црквене хране даје народу прота Рударац дозволом светога синода, јер је то његов орган. Па шта ће несвештеници радити када читају те речи које се ни „под сувачом“ не смеју употребљавати, и када читају да су то духовне и црквене ствари А шта ће тек наши прави свештеници радити? Зар не ће црвенити? Није ни чудо, ако од њих који у оправданом гневу устане против тога, јер му то заповеда његов позив да се огради против таке духовне хране, која руши углед и цркви и свештенству. Прави свештеник и мора и дужност му је то да учини. Па ипак има их који се овим финим посластицама наслађавају и ту духовну храну даље распростиру међу паством својом. Ти се јадници онда чуде што их се народ клони и избегава. Ти људи онда проповедају да је народ заведен, да му треба одузети право свако и све дати „свештенству“. А тај народ баш устаје у одбрану „свештенства“ и одбрану своје „цркве“, осуђујући оно што руши углед нашој цркви и свештенству. Бори се против онога рада, који није хришћански, а који треба баш највише да осуђују свештеници, чувари вере и примери правога хришћанина.

Тиме се показује спрам других непоштовање и омаловажавање у највећој мери, а ко другога не поштује и омаловажава и тога ти други не могу поштовати, него га морају омаложавати. Са каквом се мером мери, са таком се одмерава.

*

Четврто етичко правило гласи: служи друштву коме припадаш.

Узећемо опет само 19. број „Српског Сиона“ од 1907. г. Тамо стоји у чланку „Свештеничко удружење ово: Без удружења смо нико и ништа, слабачки и немоћни“. Они хоће удружење да буду јаки и моћни. Даље вели: Називамо се војници Христови! Може ли војник бити без организације без дисциплине? Да ли би се са таком војском смело ударити на непријатеља свога? Да ли би така војска могла и смела помишљати на победу? Удружење ће бити сила и моћ, са којом ћемо оборити сваког непријатеља свога. Мислите из ових речи, ти ће људи бар на Балкан да шире веру православну; да потурчењаке опет преведу вери им прадедовској, а другима са својим хришћанским пожртвовним радом да осладе веру православну, Али није тако Не мисле они никуда, они мисле војевати против православних својих хришћана, против соје паствe, која не ће анако како они хоће не у верским стварима, него у другим стварима. Јер се даље вели: „Свештенство наше мора стати на своје ноге; својом главом мислити, својим мислима радити. Оно мора повести собом, а не повађати се!“ Хоће се удружење, али не на основи етичној: да се у својој струци усавршавају и да заднички раде око усавршења у раду који позив њихов иште од њих Они хоће удружење на себичној основи: да себе ојачају и да себи права освајају у друштву, која права друштво даје онима, у којима има поверења Они су чланови друштва и етични је захтев да служе оном друштву, у коме се налази. Али они хоће да друштво служи њима. Ко се од друштва одваја и хоће у друштву да заузима места по положају своме, а не по поверењу друштвеном, тај ствара касту. У XX веку ни једна каста нема будућности. Они радећи то раде против себе и цркве своје којој служе. Ко хоће у друштво, тај мора са друштвом. Ко хоће сам за се, тога друштво прегази. Свака струка се развијати мора, па треба и свештенички, тај најузвишенији, позив развијати и усавршавати према приликама друштвеним. Основна начела вере су ту, али оно споредно, што не спада строго у веру, то се прилагођава и усавршава. Ко тако ради, тај својој вери будућност не само осигурава, него ствара терен за раширавање. Бог је створио природу и закон у њој и по тим непромењливим, мудрим законима творчевим мора се све управљати. Ко ради против природних закона, тај ради и против творца његова.

*

Ето, изнели смо у најкраћим потезима најглавније чињенице рушењу угледа „свештенству“. Ко има очи нека завири у живот и ко има уши, нека чује непобитне чињенице природног закона.

Воборов.

Политички преглед.

Бан Ракоцај у Будимпешти. Бан Ракоцај стигао је у уторак у јутру у Будимпешту, и одмах се подуже саветовао у саборској згради са министром Јосиповићем. За тим су обоје отишли у оделење министра председника, где је одржана министарска седница Ова је прекинута у два сата а за тим продужена у 3 сата. Присуствовали су сви министри осим грофа Андрашија и грофа Зичија. Претресане су подробно прилике у Хрватској и Славонији

Шта је све свршено не зна се. Истиче се само толико, да бан Ракоцај остаје за сада, те да отпадају све оне вести, да ће га заменути барон Павле Раух — Говорећи о овој ствари мађарски листови указују на двоје Прво, како је и бивша народна странка изјавила, да именовање барона Рауха за бана не би уродило никаквим успехом, јер он нема странке и

опружила ножице, само још да уздрше и да склопи око.

И одиста, свршила је. Тек што склопи очи ја се заплаках.

— А шта је теби? — запита отац и насмеја се.

— Жао ми је, — рекох. — Она је вршила своју дужност, а ми је убијамо! То није право!

— Она је хтела да превари, — одговори ми отац. Али Трезор је претекао.

«Злица Трезор!» — помислим... па чак ми се ни отац тада не учини добар него зао. И зар ту има неке преваре? Каква превара! Она је то тако чинила из љубави према својој дечици. Ако је морала да се претвара да би децу своју спасла, — зар је Трезор морао да је ухвати!

Отац хтеде да је метне у своју ловачку торбу, али ја га замолим да је мени даде, па је пажљиво положим међу оба длана и станем јој дувати у кљун да бих је повратио; али она ни да мрдне.

— Узалуд, сине, нећеш је ускрснути, — рече отац. — Зар не видиш како јој глава клонула?

Ухватим је за кљунић па јој лагано попридигнем главу, али чим је пустих она опет клону.

— Теби баш једнако жао? — запита ме отац.

— А ко ће сад младунце да јој храни?

Отац ме подуже гледао.

— Не брини, — вели, — мужјак, отац њихов, очуваће их и одхранити.. Него чекај, — дода он, Трезор се канда опет заустави, ено га стоји, да није онде и гнездо? Бога ми јест, има гнезда.

И доиста. У трави, на два корака испред њушке Трезорове, чврсто једно уз друго прибила се четири тичета, испружила вратове, па готово у исти мах као једно тело све четворо дишу.... давећу и дршћу.... А већ су опернатили сирочићи; немају паперја, само им репови још веома кратушни.

— Тата! Тата! — повичем пригушено, — зови Трезора! Јер он ће и њих да убије!

Отац викне Трезора па се уклони мало на страну и седне покрај жбуна, да се мало заложи. А ја останем код гнезда, нисам хтео ништа да једем. Извучем своју чисту мараму и метнем препелицу на њу... «Ево погледајте, сирочићи, то је ваша мати! Она се за вас жртвовала!« Тичићи су још једнако дисали убрзано, и као целим и једним телом. После приђем оцу.

— Хоћеш да ми поклониш ову препелицу?

— Узми је. А шта ће ти?

— Хоћу да је сахраним!

— Да је сахраниш?!

— Јест; овде крај њена гнезданцета. Дај ми твој нож да јој ископам гроб.

Отац се зачуди.

— Ти би желео да јој деца долазе на гроб? — запита он.

— Не, него онако... тек... Онде ће јој бити лепо да мирује, овако крај свога гнезда!

Отац не рече ни речи, узме нож и пружи ми га. Ископам јамицу, пољубим препелицу у нежно мало грло и положим у јамицу, па заспем земљом. Истим ножем одсечем два прутића, ољуштим и направим крст, увезавши га травком, па онда пободем у хумчицу.

Одмах смо пошли даље, али сам се ја једнако освртао... Белушан крст од свеже ољуштених гранчица видео се и поиздаље.

А преко ноћ усним: као на небу сам, а на једном облачићу моја препелица, само није сива него бела, као и онај крстић. Још на глави јој мали златан венчић; то јој као награда што је погинула за своју децу.

После пет дана отац и ја се опет нађосмо на ономе месту. И хумчицу сам нашао, по ономе крстићу, који се још држао, само што је пожутео. Али гнездо беше празно, тичићима ни трага! Отац ме уверавао да их је одвео стари, њихов отац. У тај мах из једнога шевара излете матораш, отац малих препелица. Мој баба не хтедне да пуца на њ, а ја помислих: »Не! не! Опет је мој тата добар, није зао!«

Али што је чудновато, ја сам од тога дана изгубио сваку љубав према лову, и нисам више сањао и помишљао на оно време кад ће ми отац дати пушку у руке! Па ипак пошто сам одрастао, и пуцао сам и ловио. Али прави ловац нисам био никада, нити сам то могао да будем.

могао би владати само путем компромиса. То пак може учинити и Ракоцај. Био ма ко бан прво се мора побринути за програм и за странку. Износе још и становиште хрватско-српске коалиције, које је посве слично са мишљењем бивше народне странке. Једино што она додаје, како ће радо видети свакога за бана, који би испунио њене захтеве, а то не очекује ни од Ракоцаја ни од Рауха.

Самосталија.

Господа ђачки урлаубери у редакцији великохрватског најамничког листа „Srbobrana“ Шандор Омчикус, Вељко Петровић Герасимов (син познатог са gros лиферанта семинарских ђонова и сомборског брашна, које се у Карловци плаћа, а од кога се у Сомбору лебац меси — оца Герасима Петровића због несрећне Линдеове сфере несуђеног владике будимског) хтели мало да подвале саборском одбору. Како се господа још нису докопала пештанских штипендија а скупоћа велика, па плате мале, мислише па на једно смислише, завукоше се за леђа академског потпорног друштва српских ђака у Загребу, и затражише потпору од свештеничког удовичког фонда Само се при поднашању молбе, састављене у редакцији „Srbobrana“ поткрала једна мала погрешка, молба писана на папиру и са фирмом потпорног друштва носи на крају штамбиљ редакције „Srbobrana“. У томе чисто хуманитарном друштву води се на жалост политика и то разуме се самосталска.

Куд ће куга него у свој род. Па како та самосталска омладина по оној jurare in verba magistri чита само филозовска дела Светозара Прибићевића богословске алудије Валеријана Прибићевића, хигијенско сексуалне краће дра Лале Поповића, песме Вељка Петровића, говоре Јована Бањанина, моралну брачну филозофију дра Душана Поповића, економска дела Васе Муачевића, рачунарске и кајске студије Буда пл Будисављевића разуме се да нема времена да прочита и наше автономне уредбе. Што се не прочита не може се ни знати. Ко ће господину Омчикусу, Петровићу, Стојановићу, па господину Матекону замерити, што не знају, да свака фондовска заклада има своју сврху, да се приходи фондова појединих могу издавати и трошити само на оно, на што су опредељени Само једно није лепо од фондовског секретара дра Лазе Секулића што је у тој ствари младој господи из „Србобранове“ редакције послао тако кратку одлуку. Требао им је написати и мали „Privatissimum“ о томе шта су народни фондови, шта је то заклада, и шта су автономне уредбе То је било тим нужније, јер ће иначе млада господа држати, да само зато нису добили потпору, што им није нужна а не што им се не сме дати. Само у томе су погрешили и саборски одбор и народни секретар.

Хвала богу што нисам члан саборског одбора!

Кад је саборски одбор довршио своје седнице, одем једном члану, да се известим, шта су све радили и закључили.

Нађем га у његовој соби, стоји код умиваоника и пере руке.

— Причао ми је неке крупније закључке, па онда рече: — И да знаш, закључили смо, да тужимо суду «Браник» и «Српски Глас.« Пребацивали су нам чак непоштење.

Ја сам га зачуђено гледао. — И ви сте збиља то урадили?

— Урадили!

— Страшно! Знаш ли ти, да они не могу друкчије. Као што бара не може друкчије но да смрди и да кужи. Па зашто не тужите бару? И зар ви читате те листове?

— Ја их не читам. Неко их нам је послао.

— А знаш ли ти, шта ће бити? Они гадови који су оно написали, извући ће се. Даће некоме 50 или 100 круна, да прими на себе одговорност и с киме ћете се тужити и судити.

— Све једно. Они јадници, који ће онако што примити насе за 100 круна, још су увек часнији од оних који су онако што написали...

Омануx рукама. Како год знате! Нисам више хтео да говорим о тој ствари, те узех са стола књигу и стадох је разгледати.

Напослетку га позвах на вечеру.

— Не могу да вечерам. Мука ми је.

— Па хајде мало у шетњу.

— Док оперем руке.

— Та откад већ переш руке, има читав сат.

— Морам. Треба да знаш да сам имао данас у рукама оне листове. Брр!

Кад сам отишао, он је још прао руке и пере их можда још и сад.

А ја кад сам изашао на улицу рекох у себи:

— Хвала богу што нисам члан саборског одбора, па се бар не морам тужити и судити са «Браником» и оним другим.

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. 1. децембра отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дана 2 круне 70 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем новембра истиче претплата, да изволе исту за време, за месец децембар обновити, како не би у шиљању листа до прекидања дошло.

Забрана о ношењу оружја у Босни.

Ми смо већ јавили да је влада Босне и Херцеговине издала нову наредбу о ношењу оружја у Босни и Херцеговини. О томе пише „Босанско херцеговачки гласник“ ово: Босанска мусала од страха због својих недела издала је нови пропис за ношење оружја, по коме ће поступак због не овлаштења ношења револвера спадати под ћесарски војни суд а не као до сад под политичку област. Разлика је, што ће војни судови казнити због неовлаштеног ношења оружја сваког тешком тамницом а не затвором као до сада. Ових дана водила се пред окружним сарајевским судом расправа против уредника и сарадника „Српске Ријечи“, У понедељак 25 о. м. изречена је просуда по којој је 1.) Ристо Петровић осуђен на 14 дана затвора или 210 круна globe, 2.) Владимир Вујановић осуђен је на казну тамнице од три месеца и Стево Стефановић на шест месеци тамнице.

Талијански краљ против двобоја.

Познато је да су у свима државама већ образоване лиге против двобоја. Број чланова њихових из дана у дан јако расте, но при свем том потискивање двобоја врло споро напредује. Како из Рима јављају, талијански краљ Виктор Емануило примио се да буде заштитник лиге против двобоја. Ово ће у Италији бити по лигу против двобоја од недогледних последица. Краљ Емануило је врховни заповедник војске и нема сумње да ће се на њега угледати претежан број и виших и нижих официра. На тај начин ће у талијанској војсци убрзо бити искорењен двобој, а кад у њој буде искорењен и кад се не буду официри тукли у двобоју, мирољубиво грађанство ће то још мање радити. Познато је да је краљ Емануило у својој земљи врло омиљена личност и нема сумње да ће се на њега угледати и сви виши кругови Опште је мишљење да ће овим поступком краља Емануила у Италији брзо угушен бити двобој. Но држи се да ће се и други владари угледати на краља талијанскога.

Против алкохола.

У финском земаљском сабору донета је одлука којом се забрањује свако прављење, увоз, продаја или држање алкохолних пића. Против преступника одређене су оштре казне. Један параграф одређује да само држава сме продавати материје, што садрже у себи алкохол, и то апотекама, болницама, научним и техничким заводима. У тим случајима мора алкохол из тих материја износити преко 50 процената, а може се продавати само по 100 и више литара. Како јавља „Светска Дагбладет“, ступиће закон у живот од 1. јула 1909. године. Финска је прама томе прва европска држава, што је увела забрану алкохола.

Једна наредба талијанског краља.

У Риму и целој Италији врло су радо поздравили једну наредбу свога краља. По тој наредби на талијанском двору имају се јеловници писати увек на талијанском језику. Само у ванредним случајевима сме се одступити од тога. У дворским кујнама и подрумима има се увек употребљавати само талијански производи. У погледу седам стотина флаша француског шампањера, које се налазе још у дворским подрумима, наредио је краљ Виктор Емануело да се ове имају износити на краљевски сто само у ванредним случајевима.

Кобне цифре

Изашли су државни статистички податци за месец октобар ове године. Из њих видимо да се октобра месеца ове године родило свега 60 хиљ 741 дете, а умрло свега 40 хиљ 367 особа. Према томе би прираштај био 20 хиљ. 374. Од овог броја отпада на Хрватску и Славонију рођених 7 хиљ. 910, умрлих 4 хиљ. 890, прираштај 3 хиљ. 20. Кад сравнимо октобар месец ове године са октобром месецом прошле године, онда видимо да је у истом месецу ове године са 2 хиљ. 640 рођено мање но лане, а да је умрло 1 хиљ. 958 више но лане у истом месецу, те је по томе прираштај са 4 хиљаде 598 мањи. Кад сравнимо први десет месеци ове године са истих десет месеци прошле године онда добијамо још кобније бројеве. За првих десет месеци ове године рођено је за 6 хиљада 960 мање но у истим месецима прошле године, умрло је пак у тим месецима ове године за 4 хиљаде 739 више но лањске. Према томе прираштај за десет месеци ове године неповољнији је са 11 хиљада 699 према прираштају прошле године у истим месецима. Доиста су ове кобне бројне.

Плућа професора Шмит-Мецлера.

Јављају из Франкфурта: Професор др. Мориц Шмит Мецлер, који је у понедељак умро, оставио је последње завештање, да се његова плућа секцирају, да би се утврдило, да ли непрестани додир с болесницима који болују од плућа не утиче штетно на лекаре. Секција која је онамад извршена, показала је, да су плућа била потпуно здрава и без икакве заразе.

Брзојави „Застави“

Стигли 5. децембра.

Угарски сабор.

Будимпешта. Председава Јупт. Министар правде подноси законски предлог против кајшара и склапања несавесних послова. Бирају чланове делегација.

Горњи дом.

Будимпешта. У горњем дому угарског сабора претресају законски предлог о пораннању. Гроф Бела Арењи усваја предлог и ако није онакав као што би желео. Томшић не прима поравнање, јер је склопљено без пристанка Хрватске и Славоније.

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Брадваровић.

Трговина.

НОВИ САД, 4. децембра 1907. године

Пшеница прве каквоће 24 к. 40 до 24 к. 60 п.
Пшеница нова 24 к. — п. до — к. — п.
Пшеница средња 23 к. 60 п. до 23 к. 80 пот.
Пшеница лакша 23 к. — п. до 24 к. 20 пот.
Наполица нова — к. — п. до — кр. — пот.
Јечам 14 круна 60 пот. до 14 кр. 80 пот.
Зоб нова 14 кр. 40 пот. до 14 кр. 60 пот.
Кукуруз у зрну стари — к. — п. до — к. — п.
Кукуруз у зрну н. 12 кр. 80 п. до 13 кр. 40 п.
Кукуруз у клипу н. кр. — п. до кр. — п.
} по 50 кил.
Маст 140 кр. — п. до — кр. — пот.
Сланина 140 кр. — пот. до — кр. — п.
Сланина паљена 140 кр. — п. до — кр. —
Свињи угојени тешки 88 до 90 пот.
Свињи средњи . . 84 до 86 пот.
Свињи лаки . . . 76 до 80 пот.
} килу
Теоци 110—120 по кили
Јагњци ——— пар
Овци пар 24—40 кр.

ПОМОЋНИК

за шпецерајску и порцеланску робу, који је изврстан продавац, а српском и мађарском језику вичан може одма добити место. Даље потребан је је један млађи **ПОМОЋНИК** за шпецерајску струку који такође мора потпуно српски и мађарски говорити.

Обратити се треба на

Арона Вајса
Ст. Бечеј.

1614 1—1

Српско народно позориште.

Недељни ред позоришних представа

У среду 5. (18) децембра: „Смрт краља Дечанског“. Трагедија у 5 чинова, написао Јован С. Поповић. (Претплата за ђаке с обаљеним ценама у 3 сата после подне)

У четвртак 6. (18) децембра: „Задужбина цара Лазара“. Слика из прошлости српске у 5 чинова, с певањем, написао у стиховима Милорад П. Шапчанин, музика од Х Дубева. (Претстава за народ с обаљеним ценама ван претплате.)

У суботу 8. (21) децембра, први пут: „Госпођица Жозета моја жена“ (Mademoiselle Josette, ma femme) Комедија у 4 чина, написао Пол Гавод и Роберт Шарвеј, с француског превела Милка Марковићка.

ОНИ, КОЈИ ПАТЕ ОД ПЛУЋНИХ БОЛЕСТИ

нека на сваки начин неодложно узму „СКОТОВУ“ Емулзију. „Скот“ не лечи само болесне делове, већ целом организму даје здравље и животну снагу. „СКОТ“ је специфично поуздано средство

против свих плућних белести

сигурно и најјефтиније. Његова лековита и хранљива снага је зато тако велика, јер се за прављење узима најбољи, најчистији материјал, који се може на пијацама добити и уз то се исти на својствени непадмашни СКОТОВ начин справља, те је не само укусно, него и лако сварљиво.

Управо само са Прком — рибама као знак гарантије Скотовог поступка.

Цена оригиналној боци

2 Кр. 50 пот.

Може се добити у свима апотекама

1202 3–5

Господину

Луки К. Алексијевићу

трговцу срп. прав. црквених утвари

у Новом Саду.

Одбор српске ратарске омладине у Сомбору, наручио је велику ратарску литију код Вас, која је прав та из добровољних прилога дароватеља Срба Сомборца.

Далеко лепшим украсима и са пуно више злата ног материјала украсили сте нам нашу литију, него што је горе речени одбор погодио.

Самог сте гирланта више и шире метнули, једну косу и грабље, двије овце и опшлинг свуда увасоколо, који износи дужину до 17 мет и то са обе стране и ако горереченн није погодио. Према такој доброти Вашој не можемо, а да Вам не дамо достојну похвалу са препоруком и другима.

Одбор српске ратарске омладине наградио је Вас са 200 круна и преко погодбе, управо љубав љубављу вратио.

У Сомбору, на Усековање 1907.

Одбор Српске Ратарске Омладине:

Лазар Чавков перовођа. — **Милан Белански-Гогин** председник.

Пера Огризовић потпредседник. — **Никола Пелагић** благајник.

Одборници:

Сима Паеков, Сава Јелачић, Пера Симендић, Миладин Обушковић, Паја Радојевић, Трива Берић Сава Машић, Милан Шћански

Господину

Луки К. Алексијевићу

трговцу црквених утвари и друштвених застава и барјака

у Новом Саду.

Овим сматрамо за нашу дужност и част отворено и јавно признати да код Вас наручени барјак Братовштине „Пресветог срца Исусова“ од чревог свиленог дуплог рипса са једне стране слика Пресветог срца Исусова са натписом „Пресвето срце Исусово смилуј се нами“ а са друге стране Пречисто срце Маријино са натписом „Слатко срце Маријино буди наше спасење“ дивно и вештачки у бојама украсили у року 14 дана и повољну цену урадили свима појединим члановима братовштине ванредно допадање и највеће задовољство, стога управо заслужујете ову јавну и најсрдачнију захвалу као човек поштена срца, искрене речи и вештак наручбина.

Од стране свих чланова братовштине Пресветог срца Исусова најтоплије препоручујемо сваком брату Србину или Хрвату!

У Илоку, 26. маја 1907.

Антун Мештеровић трговац, *Терезија Михелић* оснивателка барјака, *Софија Матић* потпомагач оснивања и остали х 150 чланова.

Господину

Луки К Алексијевићу

трговцу црквених утвари

у Новом Саду.

Послате црквене утвари примили смо у потпуном реду.

Са стварима смо веома задовољни, како ја, тако и сви парохијани кљебавачке цркве. Вешта, укусна и солидна израда свих од ваше стране наручених ствари понукава нас да Вам обећамо, да ћемо и у будуће, што вам год буде требало, само код Ваше поштоване фирме наручити, коју ћу ја при свакој прилици искрено свакоме препоручити.

Захваљујући Вам на тачном извршењу целе наручбине у жељено време, шаљемо Вам српски поздрав и израз поштовања.

У Томини, дне 3. јуна 1907

Алекса Јерковић
парох.

Господину

Луки К Алексијевићу

трговцу црквених утвари

у Новом Саду.

Поштовани господине!

Учињеном мојом поруџбином код ваше чувене фирме. Барјак приложити светом храму светог Николе у Суторину Херцеговина. Поручбина је извршена по мојој жељи. За које ми мој отац Вуко Лучић из Суторине Херцеговине јавља, да је барјак примљен у свети храм и да је израђен по најфинијој изради црквених барјака.

Не могу пропустити а да Вам не изјавим моје искрено поштовање на тачној и брзој изради барјака, с тим могу Вас препоручати сваком брату Србину за тачне поручбине код ваше фирме, с молбом ову моју изјаву уврстити у ред осталих изјава.

Остајем Вас пријатељски поздрављујући.

У Доугласу Аласка (Америка) 26. септембра 1906

С поштовањем

Спасоје В. Лучић.

Господину

Луки К. Алексијевићу

трговцу црквених утвари

у Новом Саду.

Поштовани господине, а драги Луко!

Примио сам ствари, које сам наручио био, ствари су сасвим добре уредне и повољне, за које Вам благодарим на уредној и брзој пошиљци, као и на умереној цени.

Примите мој љубезни поздрав и свештенички благослов.

У Плави (Црна Гора) 4. септембра 1907.

Ваш поштоватељ свештеник

1592 1–1 **Саво Рубежић**

ТРАЖИ СЕ ЈЕДНА

РАДЊА

која би се под повољним условима могла примити. Ко је вољан такову предати, нека пошаље своја најближа извештија на

Post-restante Панчево № 142

Рефлектанти само на бољу радњу.

1612 1–3

ШИВАЋА машина

Сингерова система

продаје се из приватне руке.

Упитати у кући бр. 8. Гуштерска улица у Новом Саду. 2–3

ОБЈАВА.

Потписани овим учтиво објављује пошт. публици, да у својим ново реновираним просторијама **искључиво и једино** у НОВОМ САДУ

ПЛЗАНСКО ПИВО

ТОЧИ.

За обилату посету моли са високопоштовањем

ЈОЗЕФ ОБЕРНИК

1588 2–5 **пивница код „Липе“.**

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ У ДРЖАВИ! ○○○ НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ! ○○○ **Мирко Шенвалд** у Печују (Pécs)

сајџија, творничар сребрно-златне робе, драгуљар и оптичар, препоручује своје богато стовариште, а нарочито:

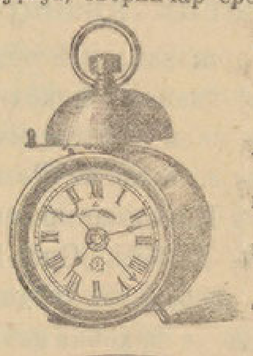

„Гавда будилник“ бр. 4223|а у никлираној кућици са јасним гласом и тачним стројем 3 К. 60 пот.

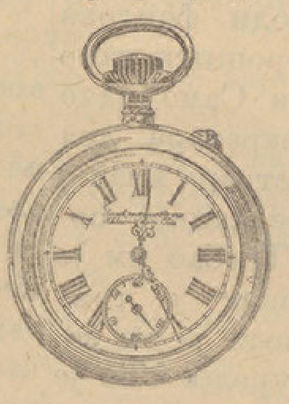

Бр. 156. „ГРАЂАНСКИ“ лепо израђен поуздан ромонтоар сат, са јаким ставлом 7 К 60 пот. са два заклопца 9 круна.

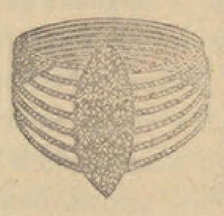

Прстен, фино израђен са 3 реда разним дивним камењем 8 К
са 4 реда 10 К.
са 5 „ 13 К
бр. 1566|в.

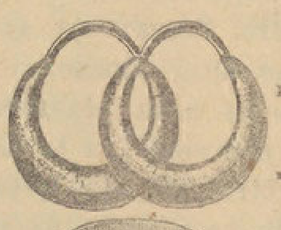

Минђуше, праве златне 14 карата 7 К
бр. 1482.

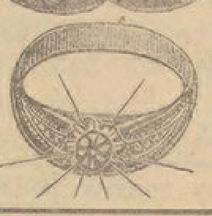

Прстен, од правог злата, 14 карата са коралом тиркисом, или шарас каменом 10 К. од новог злата 5 К. 60 п. бр. 159

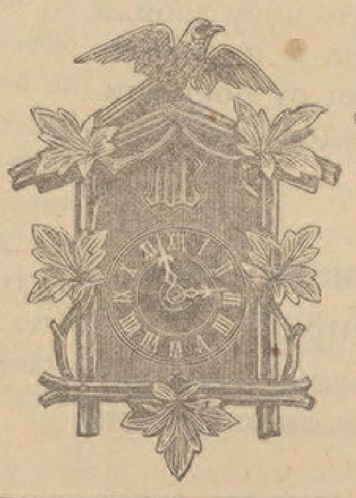

Бр. 490. „КУКАВИЦА“ висок 39 см. красно резан сат са бројкама и казаљкама од костију 10 круна.

За сатове дајем 3 године писмену гаранцију.

Буди ниже и видне сатове шаљем само онда, ако ми се новац у напред пошаље. Ризике нема. Неповољне ствари примам натраг, мењам или новац враћам. Ко се на овај оглас позове том шаљем бесплатно мој српски ценовник са 3.000 слика. Српска конкуренција. 1609 1—

БАДАВА КАЛЕНДАР

СРПСКИ НАРОДНИ ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР

„СВЕТИ САВА“ за годину 1908

Све ово важи само за готов новац. Цена му је само 70 потура.

и то: ко наручи: двадесет ком. добија четрдесет ком,
ко наручи: тридесет комада добија шездесет ком.
ко наручи: педесет комада добија сто комада.
ко наручи: сто комада добија двесте комада

Поручбине се шаљу творници српских православних црквених утвари

ЛУКЕ К. АЛЕКСИЈЕВИЋА

Нови Сад, (Ujvidék Hungaria.)

Све ово важи само за готов новац. Цена му је само 70 потура.

1591 2 10

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Госп. **Милан Николић**, гостионичар у Броду на Сави, са својом супругом, госпођом **Маријом** сетио се свога роднога места и светог храма, у коме се некад крстио, подарио нам је диван и скупоцен дар, крст са четири златне рипиде Захваљујући им се и овим путем, свом српском свету на видику кличемо им: Сретни били и живели!

У име српске православне црквене општине у **Вајши** дана 27. новембра 1907.

Гојко С. Лесковац перовођа: **Младен Прерадовић** председник.

Марко Павловић парох.

1507 1—1

П. Н.

Част нам је са овим поштованом грађанству Новог Сада и околине до поваљног знања ставити, да смо долепотписани купили познату **добро реномирану најстарију**

ШПЕЦЕРАЈСКУ И ДЕЛИКАТЕСА РАДЊУ

преко од владикиног двора, гл. улица бр. 2., коју ћемо под својим протоколираним именом

МИКИН и СТОЈКОВИЋ

„КОД ТИГРА“,

у великом и малом, под личним надзором даље водити.

Пошто ће нам као младим почетницима главна брига бити, да поштованом грађанству са најбољом робом, солидном послугом и умереном ценом на сусрет изађемо и тиме поверење стечемо, то молимо за многобројну посету.

С особитим поштовањем

Лаза Микин и Стојковић.

1508 1—8

ПРИПЛОД!

Чистокрвне (Vollblut) **беркширске пасмине свиња**

Имам прасица целе године од 10 недеља
Имам супрасни крмача исте пасмине.
Имам нерастова разне величине исте пасмине

на продају.

Свака доживљена недеља прасица кошта 3 К.
Ко жели имати нека се обрати на

Милана Жигића
Земун — Батајница

921 35—50

Др. ЂОРЂЕ ТАБАКОВИЋ

адвокат

преселио је своју канцеларију из Арада у Будимпешту, VIII., Rákoczi út 21.

1558 3—3

ТРЕБАМ

вештог

аксиденц-слагача.

Ступање одмах.
Кондиција стална,

Ђорђе Ивковић
власник штампарије и књиговезнице
у Новом Саду.

1602 2—3

Недостиживо средство за негу лица и руку јесте

1525 6—100

једино прави сасвим нешкодљиви Silva crem. Одстрањује сујединце мрље, сунчане пеге и све остале нечистоће. Најсигурније средство Може се и у јутро после прања рабити. 3 теглице 4 крун без даљег трошка ако се новац напред пошље. Где ее не би могло добити наручује се из

лекарне Салватор А. Козиак Рума

ТРГОВИНА СПЕЦЕРАЈА И ДЕЛИКАТЕСА

на мало и велико

ДРАГУТИНА НЕНАДОВИЋА

у Новом Саду, главна улица бр. 9.

1174 2—6

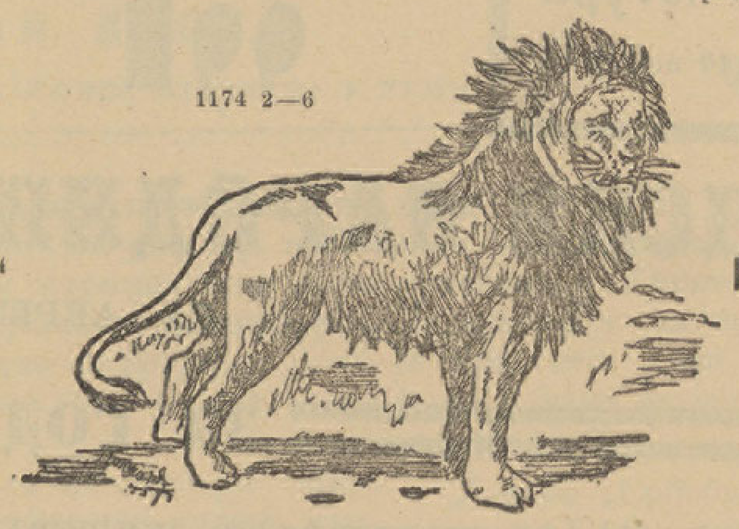

код „Лава“ **код „Лава“**

Препоручује п. н. публици за предстојеће празнике изобилно снабдевену најбољу и свежу робу; као све врсти, **конзерве, сира, прашке шунке, разни кобасица ајвара, сардина**, разне **мариниране и сушене рибе.**

ЧИСТОГ БАГРЕНОГ МЕДА

Велики избор чоколаде, бонбона, колача за чај и компота. Најфинијег и најбољег

руског и кинеског ЧАЈА.

Зејтина јамајка рума, домаћег и француског коњака све врсти ликера сремске старе шљивовице најбоље марке француског и домаћег шампањера, **из најбољих провинција** — **изврсног мађарадера, ризлинга, мушкателера, шато-палуђаја** као све врсти црног и белог вина за астал и разног десертног вина и т. д.

Примају се поручбине за разна ладна јела

(Aufschnitt) пикантне сосове, разне салате, рибе, пастете и ракове.

Надаље препоручује разноврсне и добре **каве, пиринча, бадема, лешњика, сувог грожђа, ораха, шљива**, и све врсте разног воћа.

велики избор за поклоне

корпа, за деликатесе ђардинето корпа, бомбониера; све уметнички аранжирано у свакој величини и цени.

Главно стовариште свих минерални вода.

Сваки дан фришке пржене каве.

Држи и под сопственим надзором.

Велико стовариште фрапина.

ХОТЕЛ У ПРИЈЕДОРУ,

бавши Трапијски, издаје се под кирију од 1. јануара 1908 п. н. к.

Хотел лежи у **главној улици** солидно је грађен, сасма нов са великим двориштем и баштом. **Има дванаест соба за пас жере, два мања локала за гостиону и једну велику салу са сталном биљом куглану, велику шталу, шупу и зидану ледену.** У великој сали дала би се удесити модерна кафана, које у нашем мјесту никако неима а која би сигурно просперирала.

Ово је једини хотел у нашој вароши, гдје странци одседају те је мјесто састанка грађана и чиновника У њему се приређују забаве, концерти, банкети и т. д., а и путујуће позоришне дружине изнајмљују велику салу за своје преставе.

Хотел има свој потпун намештај Гостионичар би се имао бринути само за рубине и посуђе.

Годишња кирија 3600 круна, платива у месечним оброцима у напред. Кауција се има положити у висини тромјесечне кирије

Све поближе обавјести даје потписана општина.

Српска православна црквено школска општина.

У Приједору 30. октобра (12. новембра) 1908

Предсједник:
Лазар Милиновић.

1599 2—3

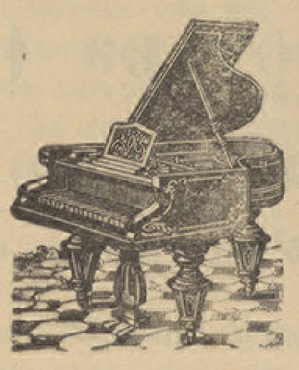

КЛАВИРА

сваке врсте (Mignon Stutz Salon Conzertflügel и пијанино) **најпонијег и најчувенијег фабриката**, препоручује и продаје **по најумеренијој сталној фабричкој цени**

ПЕТАР МИХАЈЛОВИЋ

фабричко стовариште клавира

У Бечу, V.|2. Einsiedlerplatz 12.

Готово сваки интелигентнији човек култивира данас музику, специјално клавир. То спада данас у интелигентност, у забаву, у друштво, а мнегима данас-сутра и на корист.

Као дугогодишњи члан цес. и кр. дворске опере у Бечу, у стању сам да сваком, ко се при куповању и поручбинама на мене обрати, дадем стручну гаранцију и пружим поверење за ваљану послугу, и за добар и солидан избор клавира.

Препоручујем најтоплије свима родитељима, који се брину за васпитање и самостално обезбеђење своје деце, младим брачним паровима и сваком љубитељу клавира и музике у опште своје реално и солидно стовариште.

На упите о детаљу и на поручбине одговара се с највећом готовошћу. Често имадем клавира, који су кратко време били у употреби и продајем их по знатно мањој и јефтинијој цени

1394 25—30

Изишао је из штампе и разашиље се

Цена 80 потура (40 новч.)

„РАД“

Цена 80 потура (40 новч.)

СРПСКИ НАРОДНИ ВЕЛИКИ КАЛЕНДАР

СА САВРЕМЕНИМ СЛИКАМА

за годину 1908.

Издање „РАДА“ деоничарског друштва за издавање српских књига и новина у Руми

Календарски део: Народно искуство о времену. — Корисне белешке — Пасхалија — Еванђеоски столпови. — Муслимански календар. — Четири годишња времена. — Помрачење. — Време — Месец планета владарица — О хришћанским календарима — Знаменити догађаји у Срба од. М Ђ. — Знаменити догађаји светски од Р Н. — Српске православне црквено школске автономне власти. — Српске православне црквене власти — Владари држава у којима Срби живе.

ЗАБАВНИ ДЕО. Из српских крајева: Косовци о Косову Знаменитости на Косову пољу и народна предања о њима. Написао Иван Иванић — **Приповетке:** Наука од М К — Петкана Ситније приче из јадне земље Старе Србије. Написала Милена Миладиновић — **Из политике:** Каква е наша пореза и каква треба да буде (од Јаше Томића). — **Из народа:** Ношња нашега женскиња, од М К — **Песме:** Ропство Сибињанин Јанка Народна песма са Косова поља. — **Отачбина:** † Ђура Јакшић. — **Виноградарство:** Како се подижу чардаклије са 9 слика од дра Бранка Илијћа. — **Здравље:** Коме да верујемо? од Д. Цека. — **Народописна цртица:** Арнаути Албанци, или Шкипетари. Од Ивана Иванића. — **Опис слика** — **Вашари** — Тарифа за пакете по тежини. — Брзојавна (телеграфска) тарифа. — Брзојавна тарифа за иностранство. — Огласи.

СЛИКЕ. Насловна слика: **Долазак цара Душана у Дубровнику** — Остале слике: др. Жарко Миладиновић, др. Никола Ђурђевић — Са балканске изложбе у Лондону. Врт слободе и балканских народа. — Манастир Високи Дечани у Ст. Србији. — — Игра у Арнаутлуку. — † Михајло Хаџи Поповић — † Пера Павловић — Косовски споменик у Крушевцу. — др Мита Мушицки. — др. Миливој Бабић. — Проф. Павле Терзин — Проф Милан Недељковић. — Милан Ђ. Ђосић — Павле Милин. — А. Боцарић — О Ђикић — Поглед на Солун — Са балканске изложбе у Лондону, Српкиње из Пирота ткају ћилимове — Срби занатлије у Серезу у Македонији — † Милорад Митровић. — † Милош С. Милојевић — † Прота Ташко Петровић. — Смаил Ага Ћемаловић — Улаз у манастир Тресковац код Прилепа — Манастир св Арханђела код Прилепа. — Котор и пут за Црну Гору. — Манастир Рило — Рипаљка (водопад) у Соко Бањи. — Баница на Руднику. — † Јово Ерцег Скобла — † Костадинка Петровић, жртва бугарске обести — Српске вероисповедне школе и Саборна црква у Вршцу — Д Едв Грегер — † Хенрик Ибзен — Старина Новак — † Тоша Марковић. — Са балканске изложбе у Лондону. Балканско село српски и бугарски сељаци. — Епископски двор у Вршцу — Рибарска бања у Србији. — Врањска бања у Србији — Бањалука — Свештеничка породица у Јужној Македонији. — Таурска палата, у којој је руска државна Дума држала своје седнице. — Врњачка Бања у Србији. — Тренко Рујановић. — † Трајко Стојановић, Косовац — Игра с мачевима пред Арнаутима у Скадру. — † Ристо Поповић Беранац — † Коча Минић. — Војвода Тома Крстић. — Манастир Св Јована на оридском језеру — Манастир Месић у вршачкој епархији

Календар „РАД“ штампан је на финој хартији у формату највећих наших календара, а износи преко 3 шт мањих таба а

Цена му је 80 потура (40 новчића)

са поштарином 1 круна

За Србију 85 пара динарс их

Препродавци календара имају рабата 33⅓% или сваки трећи календар но поштарину плаћају они.

Са поруџбинама треба се обратити **једино** на

Управу друштва „Рада“ у Руми.

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.